

Односи Србије са Косовом морају пре приступања ЕУ да буду правно обавезујуће нормализовани, каже за „Блиц“ Михаел Рот, министар за ЕУ у Министарству спољних послова Немачке.

Овако Рот одговара на питање хоће ли Србија морати да призна Косово пре уласка у Унију.

И Косово има ту перспективу придруживања Европској унији. Не смемо дозволити увоз билатералних конфликта. Нормализација мора да напредује, из једноставног разлога што се тиме побољшава свакодневни живот Срба и Косовара.

Србија је отворила поглавља 23. и 24. Како оцењујете оно што се до сада урадило на том плану?

- Драго ми је што смо у јулу коначно успели да отворимо поглавља која се односе на демократију и владавину права. Акциони планови које је влада Србије доставила важан су корак у правцу ка ЕУ. На крају крајева, ЕУ је у првом реду и пре свега заједница вредности. Људска права, слобода медија, независност правосуђа и заштита мањина - све то није неки декор, већ темељ на којем се заснива ЕУ. Самим тим је обављен значајан део посла, но још је дугачак пут који се налази пред Србијом. Све ове одредбе треба да се испуне садржајем, да се имплементирају. Управо у овим осетљивим областима то не може преко ноћи да се оствари. Пут није лак, али вреди труда. Оптимистичан сам да ће сада, кроз структурирани дијалог, уследити додатна побољшања. За одрживе промене је битно да народ Србије учествује у свему томе.

Како коментаришете све чешће трзавице на релацији Србија–Хрватска и прилично поремећене односе у региону?

- Треба окончати кампање окренуте ка прошлости и игарије мотивисане унутрашњом политиком који иду на рачун добросуседских односа. Смерница за процес преговора о приступању ЕУ је правна тековина ЕУ. Истовремено је неопходно да се приступи решавању билатералних питања како би Срби и Хрвати напредовали у процесу помирења. Потребан нам је дијалог, потребна нам је комуникација, нарочито међу младим људима. Стога је Регионална мрежа младих прекретница коју смо иницирали на Конференцији о западном Балкану у Паризу. Поред тога су и гестови помирења српских и хрватских ветерана важни симболи помирења и добросуседства. Стога ценим, на пример, идеју заједничког полагања венца. За будућност је свакако важно и сећање.

У Србији има највише немачких компанија и Немачка је највећи инвеститор. Да ли постоје конкретни планови и договори са Владом Србије о даљем унапређењу односа?

- Тачно је да су наши економски односи динамични. Последњих пет година се обим трговинске размене налазио у континуираном расту од по 10 одсто годишње. Преко 350 немачких компанија у Србији запошљава преко 31.000 људи. Најбољи начин унапређења наших билатералних привредних односа, међутим, јесте доследни наставак придруживања Србије ЕУ. С тим су повезане централне реформе које се односе на јавну управу, владавину права или модернизацију система расписивања тендера, те самим тим и стварање бољих услова за инвеститоре. Независно судство, на пример, и професионална бирократија неопходни су, нарочито за мала и средња предузећа. Значајан допринос блиским политичким и економским односима даје и преко 400.000 Срба који живе у Немачкој.

Избегличка криза погађа целу Европу, посебно земље које су на рути миграната. Како оцењујете оно што је Србија до сада урадила и како ће ЕУ убудуће помагати?

- Имао сам прилику током своје последње посете прошлог септембра да сам стекнем увид у ситуацију на лицу места и приметио сам да је Србија као транзитна земља на такозваној западнобалканској рути заиста доказала европски тимски дух. Многе грађанке и грађани Србије су се хумано односили према избеглицама, можда и због тога што се сећају шта то значи - бити избеглица. Ту су помогли ЕУ, али и моја земља

билатералним путем, и спремни смо да и убудуће пружамо помоћ. Пратимо кретања на рути и у редовном смо контакту са својим партнерима у Србији. Важно је да функционише сарадња са Турском, тако да се знатно мањи броји људи излаже опасностима пута преко Егејског мора ка Европи. Уједно смо свесни чињенице да избеглице у међувремену не пролазе само кроз Србију, него се знатно дуже задржавају у земљи.

Избегличка криза довела је до успона екстремних десничара у Немачкој. Како томе стати на пут?

- Постоје страхови од миграната који се свесно подгрејавају. И ја се често питам од чега то људи конкретно стрепе, одакле те бриге и страхови. Немачка је снажна земља и не смемо дозволити да се окрену једни против других. Неспорно је да је однос према странцима, заједнички живот различитих култура, религија и етничких група понекад и захтеван. Ваља се учити томе. То захтева време и јавну дебату, међутим нема места симплифицираним одговорима, пуком популизму или застрашивању. Зато и није лако за мене као политичара. Немам свежањ једноставних одговора, али увек настојим да будем у контакту са људима.

Када је оптимални рок да Србија постане пуноправни члан ЕУ?

- Оптималан рок је кад сви услови за приступање буду испуњени. Одговорност за то у првом реду сноси сама Србија. Што брже се спроводе неопходне реформе, то брже се приближава само приступање. И надаље стојимо иза наше речи да све земље западног Балкана имају перспективу приступа ЕУ. Не само да смо то поново потврдили у Берлинском процесу, већ и пружамо континуирано конкретну подршку.

Шта очекујете од предстојећег Прајда у Београду?

- Драго ми је да се Прајд одржава и ове године. Оптимистичан сам да ће надлежни органи Србије обезбедити сигурност свих учесника тако да Прајд може да се одржи не само без опасности, већ и са радосћу и самоуверењем. Јер је циљ Прајда да ЛГБТ-заједница водимо са маргина друштва у његову средину. Стога бих волео да у њему учествују не само сексуалне мањине, већ и припадници већинског становништва,

али и друге мањине. Циљ је да се људи сусрећу и упознају. Само на тај начин можемо да превазиђемо предрасуде.

Хоће ли ЕУ инсистирати да Србија уведе санкције Русији?

- Неопходно је да се Србија са наставком преговора о приступању ЕУ континуирано придружи и спољнополитичким ставовима ЕУ. Потпуно усклађивање ставова се очекује најкасније на крају приступног процеса. Нико не жели да Србија прекине своје традиционално блиске односе са Русијом. Но исто тако није допустиво да се шаљу сигнали у свим правцима.

Да ли очекујете нову кандидатуру канцеларке Ангеле Меркел?

- То морате да питате госпођу Меркел.

Ко би могао да замени Меркелову?

- Одлуку о својим кандидатима доносе странке у демократском поступку. Било би неумесно за мене као члана Социјалдемократске странке Немачке да учествујем у неким спекулацијама.

(Блиц)